

KLAGANDE

Vibeke Hjalmers
Nyhetsbyrån Siren
Box 2039
103 11 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut den 24 september 2010 i ärende
med dnr 107-5582-10, se bilaga A

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut och visar
målet åter till länsstyrelsen för ny handläggning.

- Klagande/ombud
- Motpart/ombud
- SKV
- Fk NFC
- Lst/Trp.st
- Fr
-
- För delgivning
- För kännedom
- För handläggning
-

Dok.Id 76645

Postadress
Box 714
851 21 Sundsvall

Besöksadress
Södra Tjängatan 2

Telefon
060-18 66 00
E-post: kammarrattenisundsvall@dom.se
www.kammarrattenisundsvall.se

Telefax
060-18 66 52

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-16:00

YRKANDE M.M.

Vibeke Hjalmer's yrkar att hon ska få ta del av samtliga begärda handlingar. Hon anför bl.a. följande. Myndigheters efterforskningsplikt är mycket omfattande och hennes begäran är nöjaktigt preciserad. Flertalet länsstyrelser – 16 stycken – har hanterat begäran om handlingar och Kammarrätten i Jönköping har även prövat frågan i mål nr 2745-10.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 12 § första stycket tryckfrihetsförordningen (TF) ska allmän handling som får lämnas ut på begäran genast eller så snart som möjligt på stället utan avgift tillhandahållas den, som önskar ta del av den, så att handlingen kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas. Handlingen får även skrivas av, avbildas eller tas i anspråk för ljudöverföring. Kan handling inte tillhandahållas utan att sådan del därav som inte får lämnas ut röjes, ska den i övriga delar göras tillgänglig för sökanden i avskrift eller kopia. Av andra stycket framgår att en myndighet inte är skyldig att tillhandahålla handling på stället, om betydande hinder möter.

Av reglerna i TF anses följa att den som vill få del av en handling måste kunna precisera vilken handling som avses eller i vart fall lämna så detaljerade upplysningar om handlingen och dess innehåll, att myndigheten utan större svårighet kan identifiera den. Skyldigheten att lämna ut en handling förutsätter dock inte uppgift från sökanden om visst ärende, till vilket handlingen hör, utan allmänhetens rätt till insyn omfattar också handlingar "en bloc". En begäran får anses vara tillräckligt preciserad, om den avser en grupp av handlingar, t.ex. samtliga beslut som under en bestämd tidsperiod meddelats i en viss typ av mål eller ärenden (jfr. Bohlin, Offentlighetsprincipen, 8 uppl. s. 138 f. och JO 1994/95 s. 571).

Kammarrättens bedömning

Länsstyrelsen har avslagit Vibeke Hjalmers begäran med motiveringen att den inte är tillräckligt preciserad och att det krävs betydande arbetsinsatser för att ta fram de aktuella handlingarna. Länsstyrelsen fann vidare att begäran avseende åtals- och polisanmälningar innefattade handlingar som omfattas av sekretess.

Av Vibeke Hjalmers begäran framgår att denna omfattar handlingar avseende beslut, rapporter, förelägganden, protokoll, anmälningar, ansökningar och förbud inom flera olika sakområden i länsstyrelsens verksamhet. Vidare framgår att begäran avser inkomna och upprättade handlingar under "föregående vecka".

Länsstyrelsen har anfört att begäran medför arbetsinsatser i form av såväl sökningar i länsstyrelsens diariumer som manuella sorteringar med personal från samtliga avdelningar. Av länsstyrelsens uppgifter framgår vidare att handlingarna finns i olika diariesystem och att det även finns handlingar som inte registreras utan hålls samlade i särskild ordning.

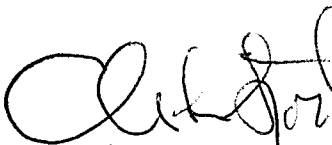
Vibeke Hjalmers begäran avser en specifik grupp av handlingar under en bestämd tidsperiod. Vad länsstyrelsen anfört medför inte att det framkommit att det krävs mer omfattande eller vidlyftiga efterforskningar för att klarlägga om de angivna handlingarna finns (jfr. RÅ 1979 Ab 6) eller att det i praktiken skulle vara omöjligt att identifiera dem (jfr. RÅ 1989 not. 100). Begäran får därför anses uppfylla nödvändiga krav på specifikation. Enbart det förhållandet att begäran avser en stor mängd handlingar och innebär en betydande arbetsinsats för länsstyrelsen utgör inte laglig grund för att vägra ett utlämnande av handlingarna. Det faktum att begäran avser en stor mängd handlingar kan dock motivera ett avsteg från huvudregeln om ett i princip omedelbart utlämnande. Vid nu angivna förhållanden har länsstyrelsen att med avseende på de handlingar som begärs utlämnade i

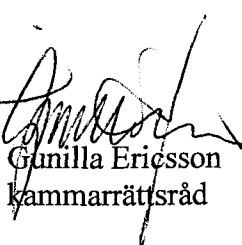
varje enskilt fall efter en sekretessprövning ta ställning till om handlingarna kan lämnas ut.

Såvitt avser åtals- och polisanmälningar har länsstyrelsen anfört att dessa handlingar omfattas av sekretess med motiveringen att anmälningarna innehåller uppgifter om misstanke om brott där utredning ännu inte inletts och till att namn och platser *kan* förekomma. Enligt kammarrättens mening har länsstyrelsen i denna del inte gjort en tillräckligt noggrann sekretessprövning av varje handling och varje uppgift för sig. Det ankommer på länsstyrelsen att göra en sådan prövning.

Mot bakgrund av vad som anförts ska målet visas åter till länsstyrelsen för ny handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2).

Christer Sjödin
kammarrättslagman
ordförande

Gunilla Ericsson
kammarrättsråd

Marcus Edelgård
t.f. kammarrättsassessor
referent

Jeanette Sundqvist
föredraganden

Nyhetsbyrån Siren
Box 2039
103 11 STOCKHOLM

Begäran om utfående av handlingar

(1 bilaga)

Beslut

Länsstyrelsen avslår begäran.

Detta beslut kan överklagas hos Kammarrätten i Sundsvall, se bilaga (formulär F 3).

Bakgrund

Nyhetsbyrån Siren har i e-post-meddelande den 20 september 2010 framfört begäran om utlämnande av allmän handling enligt medsänd lista.

Begäran innefattar, för Länsstyrelsens i Jämtlands län del, 12 ämnesområden, inalles 54 ärendeslag varav 50 berör Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Begäran är inte begränsad till ärenden under viss tidsperiod. Av kommunikation kan slutsatsen dras att Nyhetsbyrån Siren avser att veckovis återkomma med samma begäran.

Nyhetsbyrån Siren har den 23 september 2010 begärt ett skriftligt beslut i anledning av att handlingar inte lämnas ut.

Aktuella bestämmelser

I 2 kap. 1 § Tryckfrihetsförordningen (1949:105), stadgas att till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning skall varje svensk medborgare ha rätt att taga del av allmänna handlingar.

Av 2 kap. 2 § första stycket Tryckfrihetsförordningen följer att rätten att taga del av allmänna handlingar får begränsas endast om det är påkallat med hänsyn till 1. rikets säkerhet eller dess

förhållande till annan stat eller mellanfolklig organisation, 2. rikets centrala finanspolitik, penningpolitik eller valutapolitik, 3. myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn, 4. intresset att förebygga eller beivra brott, 5. det allmännas ekonomiska intresse, 6. skyddet för enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, 7 intresset att bevara djur- eller växtriket. Av andra stycket framgår att begränsning av rätten att taga del av allmänna handlingar skall angivas noga i bestämmelse i en särskild lag eller, om så i visst fall befinnes lämpligare, i annan lag vartill den särskilda lagen hänvisar. Efter bemyndigande i sådan bestämmelse får dock regeringen genom förordning meddela närmare föreskrifter om bestämmelsens tillämplighet. Av tredje stycket följer att utan hinder av andra stycket får i bestämmelse som där avses riksdagen eller regeringen tilläggas befogenhet att efter omständigheterna medgiva att viss handling lämnas ut.

I 4 kap offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) finns regler om Allmänna åtgärder för att underlätta sökande efter allmänna handlingar.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt Länsstyrelsens uppfattning kan det ifrågasättas om den här aktuella, på detta sätt utformade, begäran är i överensstämmelse med syftet den grundlagsskyddade offentlighetsprincipen.

Länsstyrelsen finner först att de begärda handlingarna, helt i enlighet med regler om registrering av allmänna handlingar i offentlighets- och sekretesslag finns i flera diariesystem och att det därutöver finns handlingar som inte registreras utan hålls i särskild ordning.

Enligt 4 kap 1 § 2 stycket punkt 1 offentlighets- och sekretesslagen ska en myndighet vidare särskilt beakta att enskilda bör ges goda möjligheter att söka allmänna handlingar.

Av kommentaren till offentlighets- och sekretesslagen (Lenberg m.fl.) avsnitt 4:1:3 framgår att ordet bör särskilt använts för att ange att det är en principbestämmelse. Punkten 1 markerar (kommentaren 4:1:4) markerar att det i myndigheternas ansvar för att organisera hanteringen av sina allmänna handlingar ingår inte bara att organisera beståndet av handlingar utan också att generellt sörja för god åtkomst till myndigheternas offentliga information.

Den nu aktuella framställningen är mycket omfattande och innehåller endast en allmän beskrivning som innefattar ett stort antal olika typer av beslut, anmälningar m.m. Att utlämna de begärda handlingarna medför krav på betydande arbetsinsatser i form av såväl sökningar i Länsstyrelsens diariesystem som manuella sorteringar. För att tillmötesgå begäran krävs deltagande av

personal från Länsstyrelsens samtliga avdelningar och ett införande av särskilt utformade rutiner för att hantera den aktuella, och som det får förstås, framöver veckovis återkommande begäran. Även om begäran inom en rad punkter omfattar få, eller till och med mycket få handlingar, kräver dessa minst lika omfattande rutiner för bevakning.

Länsstyrelsen finner även att den till viss del måste tolka den av Nyhetsbyrån Siren inlämnade begäran.

Det kan inte ha varit lagstiftarens intention att myndigheters diarium och arbete organiseras efter en kommersiell aktörs egna intressen om utsökning. Enligt Länsstyrelsens mening kan gällande regler inte anses innefatta krav på sådant merarbete för att tillmötesgå begäran. Länsstyrelsen finner att Nyhetsbyrån Siréns begäran är snarlik den som avvisades i Regeringsrättens dom (RÅ 1991 Ref 51). Där befanns en begäran att få del av dagens post ansågs alltför ospecificerad för att behöva efterkommas. I den nu aktuella begäran finns krav på att manuellt löpande bevaka inkommande post i pågående eller avslutade ärenden under en vecka för eventuell begäran som kan komma påföljande vecka.

Begäran om utlämnande ska därför avslås.

Länsstyrelsen finner vidare att vissa delar av begäran innefattar handlingar som omfattas av sekretess. Åtals- eller polisanmälningar omfattas enligt Länsstyrelsens uppfattning omfattas av regler om sekretess enligt 18 kap Offentlighets- och sekretesslag. Även regler om sekretess till skydd för djur eller växtart (19 kap Offentlighets- och sekretesslag), samt myndigheters tillsyn (17 kap Offentlighets- och sekretesslag) kan komma ifråga.

Vidare kan redan anmälan om brott omfattas av sekretess, jämför JO 1992/93 s. 197 och RÅ 1987 not 808.

Bedömningen av om ett rakt skaderekvisit är uppfyllt ska normalt kunna göras med utgångspunkt i själva uppgiften. Avgörande för om sekretess gäller eller inte är således om uppgiften i sig är av sådant slag att ett utlämnande typiskt sett är ägnat att skada det intresse som ska skyddas genom en viss sekretessregel.

Mot hänsyn särskilt till att anmälningarna innehåller uppgifter om misstanke om brott där utredning ännu inte inletts och till att namn och platser kan förekomma i dessa finner Länsstyrelsen att det kan antas att skada typiskt sett kan uppkomma om uppgiften röjs och att uppgiften därför inte ska lämnas ut (Jfr RÅ 1992 not. 588). Ansökan som den är utformad ska därför, i vart fall i denna del, avslås.

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Rättsfunktionen

Länsstyrelsen har översänt utdrag ur diarieföringssystemen Platina och Diabas till Nyhetsbyrån Siren för specificering av vilket material den önskar.

Marina Wallén Mattsson
Chefsjurist

Ylva Lindén
Jurist

Utskrift delg kv

Bilaga
Överklagandehänvisning

Kopia till
Akten

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul-, eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar *prövningstillstånd* om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om *prövningstillstånd* inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att *prövningstillstånd* bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska undertecknas av klaganden eller dennes ombud och ges in i original samt innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få *prövningstillstånd*
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.